

PROSJEKTBEKRIVELSE «I BEGYNNELSEN»

OM PROSJEKTET

«I begynnelsen» er en samling av verdens skapelseshistorier, servert som én teateropplevelse. Mens boken til Bringsværd og Braarvig, med samme tittel, er organisert med de ulike historiene på løpende bånd – med en slags reise rundt kloden som oppbygning – er teaterstykket tenkt mer som et sammensurium. Jeg ønsker å flette skapelseshistoriene sammen til å eksistere side om side. På den måten kan fokuset rettes mer mot historiefortelling i seg selv, enn på innholdet i hvert narrativ. Det vil si at vi kan gli sømløst fra den ene myten over til den andre, uten å nødvendigvis definere hvilken myte det er eller hvor den kommer fra. Som publikummer vil man kanskje ha kjennskap til noen fortellinger, mens noe annet er nytt.

Publikum skal aldri oppleve at én historie utpekes som den viktigste. I samme sjikt som «Abrahams barn» av Tindberg og Bang-Hansen er målet med forestillingen å belyse likheter, og få publikum til å sette pris på historiefortelling som sådan, samtidig som man undres over både vitenskap, tro og religion. Forestillingen «I begynnelsen» blir et sted hvor det moderne mennesket kan møte urgamle historier om vår egen begynnelse, og selv stille spørsmål rundt hva vi forteller oss selv og hverandre i nåtidens narrativ. Forestillingen skal være inkluderende og peke positivt på likhet og mangfold. Vi skal se oss selv sammen med andre, og i lys av andre, og møte våre egne fortellinger i gråt, latter og fascinasjon.

Siden vi snakker om opprinnelseshistorier fra mange kulturer, samt det universelle i mennesket, mener jeg at dette kan bli et stykke for den brede publikumsgruppen vi har i landet. Jeg har derfor et håp om at forestillingen og materialet kan leve videre etter første produksjon, slik at det kan vises på flere plattformer. Slik jeg ser for meg forestillingen skal den kunne oppleves av hele familien, med barn fra skolealder. Det fantastiske skal være like underholdende og tankevekkende for barn, unge og voksne, og de mer poetiske og visuelle partiene, må være trollbindende nok til at de yngste ikke mister interessen.

OM MATERIALET

Det tekstlige materialet vil tidvis ha en semipoetisk form, noe som forhåpentligvis vil invitere publikum til å tolke og bruke sin egen fantasi. For eksempel skal jeg la karakterene stille spørsmål underveis som det kanskje ikke finnes svar på, og bevisst forsøke å la tråder ligge løse, så publikum kan binde dem selv. Dette er hele utgangspunktet for hvordan myter blir til, og det er derfor spennende å legge opp til at publikum aktivt må dikte for seg selv, mens de opplever forestillingen.

Selv om stykket ikke følger ett narrativ, vil dramaturgien legge opp til en stigende spenningskurve. Flere historier vil spinne seg nærmere og nærmere et felles klimaks, og som det framkommer i synopsisset (vedlagt via lenke), er stykket ferdig i det vi vanligvis ville fått «begynnelsen». Teksten skal være vakker, morsom og tankevekkende. Publikum skal forlate salen og ha blitt litt satt ut av hvordan det hele var vevd sammen, og umiddelbart gå i dialog om fortellingene, sine egne tolkninger, og diskutere hva som var sant, myte eller ny diktning.

Synopsisset er forøvrig et forsøk på å gi en helhetlig gang i manuset. Til informasjon er dette et utkast, og både rekkefølge, hvilke hendelser som er med i utvalget, og konkrete bilder, kan bli endret inn mot det ferdige manuset.

Trond Lindheim er med som komponist på prosjektet. Lindheim er utdannet komponist ved Norges Musikkhøyskole og har lang fartstid innen scenekunsten, både som komponist og kapellmester. Lindheim og undertegnede har samarbeidet ved flere anledninger, og har gjennom samarbeidene utviklet en kreativ og produktiv kommunikasjon. Når dette prosjektet nå skal lages fra bunnen var det naturlig for meg å involvere Lindheim på musikken, og vi tenker at produksjon av manus og musikk vil foregå i nært samspill. Musikken er tenkt å underbygge og drive handlingen videre, og derfor er det nødvendig å samarbeide tett, slik at tekst og musikk komponeres nogenlunde parallelt. Jeg vil stå som kunstnerisk leder på prosjektet, og leder også utviklingsprosessen.

Musikken skal være med på å styrke følelsen av det fragmenterte opp mot det helhetlige. Historiene bygger på ulike tradisjoner og er hentet fra all verdens kulturer. Disse skal reflekteres i musikken, uten at de trenger å være eksplisitt speilet. Med andre ord oppfordres komponisten til å bruke harmonier, progresjoner og tonale rekker fra ulike musikktradisjoner, men ikke la seg binde av dem.

Det skal skrives musikk for sangere og musikere. Tidvis vil solister fremføre sanger som enten er en kommentar på handlingen, eller med tekster som driver handlingen videre. Andre ganger vil det fremføres korpartier som er ment som frittstående verk, slik som verket «Logos»: Tenkt tidlig i forestillingen, inspirert av «O Fortuna» fra Carmina Burana, som et hint til setningen fra Johannesevangeliet «I begynnelsen var ordet». Videre ser vi for oss et stort gospelnummer med alle dyrekarakterene, som nesten kan minne om åpningen av Løvenes konge. Til å avslutte stykket ønsker vi et lyrisk verk å la «vater unser» av Arvo Pärt. Eksemplene gir forhåpentligvis en innsikt i variasjonen i musikken. Det er derfor viktig med en så allsidig komponist som Trond Lindheim er. Det er også viktig å påpeke at forestillingen ikke blir å regne som musikal. Det blir et scenekunstverk der musikk og dramatik eksisterer side om side, og etter all sannsynlighet vil både musikk og tekst også kunne eksistere uavhengig av hverandre.

Det er et ønske om å inkludere en dramaturg i utviklingen av manuset. Parallelt med søknaden til Riks-Pitch søkes det støtte fra ulike instanser og ordninger, deriblant Dramatikkens Hus. Dersom det innvilges støtte fra sistnevnte er det et ønske at dette inkluderer støtte til dramaturg. Samtidig er det viktig å påpeke at dersom et annet teater ønsker å stille med dramaturgisk bistand, er dette hjertelig velkommen.

Prosjektet er fortsatt i ide- og utviklingsfasen, og det er søkt støtte til å ferdigstille manus og musikk. Jeg vil kontinuerlig jobbe med materialet over det neste året for å få det ferdig – prosessen vil selvsagt påvirkes av svar på søknader og eventuelle samarbeid. Materialet må testes underveis, og jeg håper å få til en til to workshop-helger allerede før sommeren 2023.

UTØVERE OG FORMAT

Det er ønskelig å bruke mange type utøvere til oppføringen. Jeg har en visjon om at vi skal uttrykke like mye fysisk som tekstlig, og med det vil vi trenge både skuespillere og dansere i forestillingen. Det vil ikke nødvendigvis være frittstående dansepartier, men bevegelse og fysisk uttrykk vil få stor plass, nå som vi tar historier som vanligvis fortelles med ord og gjør dem visuelle.

Musikken som komponeres vil inneholde en del sang, og derfor er det viktig å inkludere utøvere som også behersker dette. Det er mulig at det vil forekomme operatiske partier i Lindeheims musikk, noe som kan fremme behovet for operautøvere. Jeg vil imidlertid forsøke å stå fast på at

materialet skal kunne gjøres i produksjoner med varierende midler, og ønsker derfor å ikke stille for mange krav i selve materialet, men heller invitere kommende scenekunstnere til å tenke kreativt rundt hvordan materialet kan løses.

I første produksjon har jeg et ønske om å bruke live musikk. Det er noe med den akustiske lyden fra et instrument opp mot stillheten i et rom, som understreker spennet fra begynnelse til slutt. Hvilke instrumenter som inkluderes er fortsatt ikke bestemt, men jeg har et håp om at musikken skal kunne løses med hva man har tilgjengelig, istedenfor en satt besetning.

For å oppsummere vil det i min versjon av «I begynnelsen» være både skuespillere og dansere, operasangere og musikere, barn og voksne.

Siden vi snakker om noe så stort som skapelsen av universet, verden og mennesket, er det naturlig å tenke en viss størrelse på det hele. Det vil si at materialet skal inneholde mange karakterer, stor musikk og tidvis voldsomme tablåer, som igjen skal vektes opp av nære møter, skjøre toner og stillhet.

Jeg har tidlig sett for meg å plassere forestillingen i et ganske stort og åpent rom. Jeg har konkret sett på Marmorsalen på Sentralen i Oslo (da uten den vanlige, opphøyde scenen). Publikum settes på flere sider og det spilles i midten, som en in-the-round-setting. Da kan vi leke med det store rommet som et blankt lerret og publikum vil se på hverandre gjennom historiene som utspiller seg. Det vil være helt mulig å gjøre forestillingen på en vanlig scene også. Da vil jeg i så fall se på hvordan vi kan la det sceniske eksplodere ut over scenekanten, slik at man som publikummer får følelsen av å være omringet av historiene, mer enn at man kun observerer dem på avstand.

VEIEN VIDERE

Over de neste månedene skal manus og tekst utvikles, og mer vil være på plass til Riks-Pitchen i juni. Jeg vil parallelt begynne å jobbe med å stable sammen en produksjon til neste år, og kommer etter hvert til å kontakte scenograf og andre designere, for å tenke framover mot dette. Jeg synes det er spennende å tenke at et teater kan være med på utviklingen, og vil derfor avvente med å involvere for mange til det foreligger et svar på denne søknaden.

Jeg tror at dersom manuset skrives godt, og gjennomførelsen er av høy kvalitet, kan dette bli et stykke som kan gjøres av både profesjonelle og amatører, institusjoner og frie grupper. Det er et manus basert på fortellinger fra folket, og derfor er det viktig at også prosjektet som sådan er for folket.